

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 941/2022
22.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Жељка Шкорића, председника већа, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Стојан Војиновић, адвокат из ..., против туженог АД „Бетоњерка“ Чачак, кога заступа пуномоћник Горан Јелушић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 659/21 од 12.10.2021. године, у седници већа одржаној 22.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 659/21 од 12.10.2021. године, у преиначујућем делу и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П1 324/20 од 30.10.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати: на име претрпљених физичких болова износ од 93.000,00 динара, на име умањења опште животне активности износ од 42.000,00 динара и на име претрпљеног страха износ од 72.000,00 динара, са законском затезном каматом од 30.10.2020. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате. Ставом другим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавеже тужени да му на име нематеријалне штете исплати још: на име физичких болова износ од још 137.000,00 динара, на име умањења опште животне активности износ од још 88.000,00 динара и на име претрпљеног страха износ од још 48.000,00 динара, са законском затезном каматом од 30.10.2020. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 137.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 659/21 од 12.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П1 324/20 од 30.10.2020. године, у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Чачку П1 324/20 од 30.10.2020. године у

ставу другом и трећем изреке, тако што је: 1) обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати: на име претрпљених физичких болова износ од 57.000,00 динара, на име умањења опште животне активности износ од 88.000,00 динара и на име претрпљеног страха износ од 8.000,00 динара, са законском затезном каматом од 30.10.2020. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате; 2) одбијен тужбени захтев за веће износе од досуђених у тачки 1) овог става изреке, и то: на име претрпљених физичких болова износ од 80.000,00 динара и на име претрпљеног страха износ од 40.000,00 динара, са законском затезном каматом на исте почев од 30.10.2020. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате, као неоснован; 3) обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 221.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима парничног поступка па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено, преко пуномоћника, изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-други закон) у даљем тексту: ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на пословима ..., које је Актом о процени ризика туженог утврђено као радно место са повећаним ризиком. Тужилац се 07.03.2017. године, приликом израде челичне арматуре за бетонски прстен пречника 2,5м, висине 1,5м, пречника жице 8мм, повредио, када је металном куком дужине од око 1м придржавао арматурну мрежу која је прошла короз ваљак и која је била савијена и повлачио је преко горњег ваљка, када су ваљци захватил рукавицу на левој руци, услед чега му је шака леве руке упала између ваљака.

Вештачењем од стране вештака ортопеда је утврђено да је наведеном приликом тужилац претрпео повреду у виду нагњечења шаке леве руке са преломом петог прста и раздерним ранама на другом и трећем прсту, да је услед повреде трпео физичке болове јаког интензитета у трајању једног дана, болове средњег интензитета у трајању од три месеца и болове лаког интензитета у трајању од четири месеца. Општа животна активност тужиоца умањена је 10% трајно, а услед повреде ослабљена је мишићна снага стиска леве шаке, због чега тужилац отежано подиже и носи терете и отежано обавља послове у домаћинству који захтевају употребу алата. Вештачењем од стране судског вештака неуропсихијатра на околност претрпљеног страха, утврђено је да је тужилац претрпео страх јаког интензитета примарног карактера од једног минута, затим страх јаког интензитета секундарног карактера у трајању од једног сата, средњег интензитета секундарног карактера дисконтинуирано од 15 дана и секундарни страх лаког интензитета од 30 дана. Вештачењем од стране вештака заштите на раду утврђено је да је тужени предузео све мере предвиђене Актом о процени ризика на радном месту где је тужилац повређен, да је тужилац практично и теоретски оспособљен за безбедан рад, да је задужен личним заштитним средствима, те да је машина за кружно савијање – троваљак, на којој је тужилац повређен, безбедна за употребу и коришћење. Поред тога, указао је да код

туженог постоји Упутство за руковање и безбедан рад са машином за савијање арматурних мрежа, према коме је забрањен прилазак рукама, другим деловима тела и одеће у зони опасности мање од метра од захвата ваљка, те да објективно радник нема потребе приласка опасној зони. По налажењу овог вештака, тужилац је погрешно приликом искључивања машине, јер машина нема аутоматско кочење, уређај за укључивање машине се налази са десне стране ваљка и врши се померањем једне полулице у десну страну, а померањем у леву страну ваљци се окрећу у супротном смеру, што је тужилац морао да зна.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредбе члана 164. Закона о раду, у вези члана. 154. став 2. чл. 173, 174, 177. и 200. Закона о облигационим односима, закључио да до настале штете није дошло искључиво радњом тужиоца одредивши допринос тужиоца повређивању од 40%, као и да постоји основ одговорности туженог, као имаоца опасне ствари, за штету коју је тужилац претрпео. Са наведених разлога, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете делимично основан у износима на које је обавезао туженог.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби туженог, потврдио првостепену пресуду у усвајајућем делу, налазећи да је правилно првостепени суд закључио да је тужени одговоран за насталу штету по правилима објективне одговорности, због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Међутим, одлучујући о жалби тужиоца у односу на одбијајући део првостепене пресуде, другостепени суд је закључио да је првостепена одлука, у овом делу, донета уз погрешну примену материјалног права, због чега је исту, у том делу и у погледу трошкова поступка, преиначио. Према оцени апелационог суда, првостепени суд је на основу утврђених чињеница извео погрешан закључак о постојању доприноса тужиоца настанку штете од 40% и висини припадајуће штете. Наиме, код чињенице да су послови ... на којима се тужилац повредио Актом о процени ризика туженог предвиђени као послови са повећаним ризиком, да ваљци нису били обезбеђени да рука тужиоца не дође у опасну зону, а да је тужилац на уобичајени начин обављао радни задатак, те да се повреда догодила и поред тога што је користио средства личне заштите на раду и прошао обуку за безбедан рад, другостепени суд је оценио да нема доприноса тужиоца настанку штете.

Основано се ревизијом туженог указује да је побијана одлука у преиначујућем делу донета на основу погрешне примене материјалног права, због чега је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, као и да је другостепени суд, оценом непосредно изведених доказа пред првостепеним судом, утврдио другачије чињенично стање када је закључио да нема доприноса тужиоца настанку штете, чиме је учинио битну повреду одредаба парничног поступка у смислу члана 374. став 1. у вези одредбе члана 407. став 1. тачка 3) и члана 394. став 1. тачка 1) ЗПП.

Наиме, у ситуацији када је првостепени суд, на основу исказа вештака утврдио постојање доприноса тужиоца насталој штети и делимично одбио тужбени захтев, а другостепени суд такву одлуку преиначио и усвојио захтев из разлога што не постоји допринос тужиоца настанку штете, а да је на основу доказа изведених пред првостепеним

судом, без одржавања расправе, извео другачији закључак, другостепена пресуда је морала бити укинута у преиначујућем делу.

Пошто поступи по примедбама из овог решења, другостепени суд ће донети нову правилну и закониту, одлуку о тужбеном захтеву, за коју ће дати довољне и јасне разлоге.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 415. став 1. и члана 416. став 1. ЗПП, укинуо пресуду апелационог суда у преиначеном делу и одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Жељко Шкорић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић